

Η διασφάλιση της πατέντας είναι ανταμοιβή μιας κοινωνίας

Ο αγώνας του ανθρώπου απέναντι στις ασθένειες είναι πολυδάπανος και χρονοβόρος. Η επιστημονική κοινότητα στον αγώνα αυτόν έχει ως κύριο σύμμαχο την ιδιωτική πρωτοβουλία, τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις, οι οποίες συγκεντρώνοντας κεφάλαια τα επενδύουν στην επιστήμη παράγοντας καινοτομία. Παράλληλα εξασφαλίζουν τη βασική πηγή ρευστότητας για επανεπένδυση στην καινοτομία, η οποία είναι «υποχρεωτικό» να αναγεννιέται.

Είναι γνωστό ότι μέχρι να κυκλοφορήσει ένα φάρμακο κυλάει πάρα πολύς χρόνος. Τα στατιστικά επιστημονικά στοιχεία αποδεικνύουν ότι οι πιθανότητες μια ουσία που θα παρασκευαστεί σε ένα εργαστήριο να μπορέσει να μετεξελιχθεί σε θεραπεία διαμορφώνονται στο 2 προς 10.000. Το δε μέσο κόστος για κάθε «υποψήφια» νέα θεραπεία είναι της τάξεως του 1,3 δισ. δολαρίων! Και επίσης ο χρόνος από την ανακάλυψη της ουσίας ως την τελική κυ-

κλοφορία του φαρμάκου είναι συνήθως 12-13 χρόνια.

Λόγω αυτής της επίπονης και συνεχούς διαδικασίας ο σύγχρονος άνθρωπος ζει σήμερα περισσότερο από κάθε προηγούμενη γενιά, ενώ σε σχέση με το 1980 το προσδόκιμο ζωής σε διεθνές επίπεδο έχει αυξηθεί κατά 10 χρόνια. Και σε αυτό έχει συμβάλει κυρίως η ανάπτυξη της ιατρικής και της φαρμακολογίας.

Για τη συνεχή ανακάλυψη αποτελεσματικών και ασφαλών θεραπειών αναγνωρίστηκαν από νωρίς σε διεθνές επίπεδο η αναγκαιότητα ύπαρξης ενός πλαισίου προστασίας της πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας του κάθε νέου φαρμάκου καθώς και ένα σύστημα καθορισμού τιμών που θα επιτρέπει την εξασφάλιση πόρων για την ανατροφοδότηση της έρευνας για την ανακάλυψη νέων καινοτόμων φαρμάκων.

Μελετώντας τα στοιχεία από τις συνεχόμενες έρευνες για νέα φάρμακα οι διεθνείς φορείς φαρμάκου κατέληξαν σε διακρίσεις για την προστασία της πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας ενός φαρμάκου, την κοινώς ονομαζόμενη «πατέντα», η οποία περιλαμβάνει το μόριο που προστατεύεται με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, την ονομασία με εμπορικό σήμα και τα κλινικά δεδομένα που προστατεύονται με προστασία δεδομένων.

Η προστασία της πατέντας, η οποία χρονικά είναι της τάξεως των 20 ετών, θεωρείται σήμερα κάτι πολύ παραπάνω από σημαντική. Σύμφωνα με τη Διεθνή Ομο-

σπονδία Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων και Συνδέσμων IFFMA τόσο το κόστος όσο και ο χρόνος που απαιτούνται για να κυκλοφορήσει ένα νέο φάρμακο έχουν αυξηθεί πολύ. Έτσι ενώ το 2000 η όλη διαδικασία απαιτούσε περίπου 9,7 χρόνια, σήμερα φθάνει τα 13. Επίσης, ενώ τη δεκαετία του '90 το μέσο κόστος ήταν 800 εκατ. δολάρια για κάθε φάρμακο, σήμερα είναι 1,3 δισ. δολάρια.

Με τη διασφάλιση της πατέντας που ουσιαστικά σημαίνει σε εμπορικούς όρους τη μονοπωλιακή διάθεση στην αγορά ενός προϊόντος από μια εταιρεία, εξασφαλίζεται κατ' αρχήν η επιβίωσή της καθώς ανέλαβε ένα μεγάλο ρίσκο. Βασικά όμως διασφαλίζεται η πρόσβαση των ασθενών στο δικαίωμα να έχουν νέες θεραπείες που θα συμβάλουν στη βελτίωση της ζωής τους. Πέρα και πάνω από όλους, εκείνοι που απολαμβάνουν τα πλεονεκτήματα από την έρευνα και την ανάπτυξη είναι οι ασθενείς. Και η έρευνα και η ανάπτυξη βασίζονται στην προστασία της πατέντας, αφού προστασία πατέντας σημαίνει προστασία του έργου που έχει προηγηθεί στα εργαστήρια, στις κλινικές, στην παραγωγή.

Μεγάλοι κερδισμένοι είναι φυσικά η επιστημονική κοινότητα και η ιατρική. Η κατοχύρωση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας αποτελεί τροφογή της επιστήμης, καταξίωση και ανταμοιβή.

Επίσης όλη η αλυσίδα φαρμάκου απολαμβάνει τα πλεονεκτήματα της διασφα-

μένης ποιότητας και αποτελεσματικότητας των νέων κατοχυρωμένων θεραπειών. Με τη δημιουργία υψηλής αξίας φαρμάκων δημιουργούνται πρόσθετες υπεραξίες οι οποίες και τροφοδοτούν όλη την αλυσίδα φαρμάκου. Και όλη αυτή η διαδικασία μεταφράζεται σε ανάπτυξη μέσω των κλινικών ερευνών και της περαιτέρω δημιουργίας εξειδικευμένων μονάδων που απασχολούν ταλαντούχα μυαλά.

Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η διασφάλιση της πατέντας για μια θεραπεία δεν είναι απλά η διασφάλιση των δικαιωμάτων μιας εταιρείας φαρμάκων. Είναι η αναγνώριση και η ανταμοιβή μιας μικρής κοινωνίας που συνέπραξε σε αυτό. Και στην οποία περιλαμβάνονται άνθρωποι από πολλές κατηγορίες και φυσικά άνθρωποι που νοσούν.

Οδειώντας σταθερά σε ένα περιβάλλον γεμάτο προκλήσεις, όπου πλέον οι ασθένειες του παρελθόντος που ως πανδημίες μάστιζαν τον πλανήτη έχουν σε μεγάλο βαθμό νικηθεί, αντιμετωπίζουμε συνεχώς νέες δυσκολότερες και πιο πολύπλοκες ασθένειες. Η δουλειά που πρέπει να γίνει είναι περισσότερη και με μεγαλύτερες απαιτήσεις σε χρόνο, κεφάλαια και αντοχές. Είναι λογικό όλη αυτή η έντονη απαιτητική διαδικασία να ανταμείβεται με μια μερική αποκλειστικότητα, όπως είναι η χρονική διασφάλιση της αποκλειστικότητας.

Ο κ. Κωνσταντίνος Φρουζής είναι πρόεδρος του ΣΦΕΕ.

ΤΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΦΡΟΥΖΗ